

Škofjeloški pasijon, ta veličastna gledališko procesijska mojstrovina, je dobila v monografski knjižni izdaji odličen spomenik, ki so ga zasnovali avtorji: Zvone Pelko, z oblikovno zasnovo knjige in odlično fotografijo, Igor Grdina, pisec izjemnega antropološkega esaja in Pavle Florjančič, avtor kronološkega pregleda vseh predstav pasijona, od zapisa dramaturgije patra Romualda leta 1721, do pasijonske procesije leta 2009.

Reprezentativni monografski format knjige, izbor razpoznavnih barv (rdeča, črna), izbor papirja in tipografije dajejo knjigi potrebno žlahtnost, ki ustreza veličastju prireditve.

Ritem preloma knjige, v odlični oblikovalski opremi in računalniški obdelavi fotografij Blaža Jamška, nazorno sledi dramaturškemu dogajanju prireditve po škofjeloških ulicah.

Novo mesto, 23. marca 2014

*Peter Simič
arhitekt in oblikovalec*

Leta 2009 smo si z družino ogledali Škofjeloški pasijon. Takrat sem bil star 8 let. Spomnim se prizorov, ob katerih sem raje zaprl oči, ker me je bilo strah. V spominu pa so mi ostali tudi prizori, v katerih je nastopalo veliko konj, ki jih imam zelo rad.

Ob prelistavanju te knjige sem podoživljal spomine in spoznaval globljo vsebino pasijona. Slike zelo živo izražajo zgodbo Jezusovega trpljenja in meni povedo zelo veliko. Z zanimanjem sem jih večkrat pregledal in si zaželel, da bi ob naslednji uprizoritvi Škofjeloškega pasijona spet sedel med gledalci.

Cerov Log, 5. septembra 2014

*Jernej Simončič, 7. B
O.Š. Šentjernej*

S fotografsko monografijo »Škofjeloški pasijon 2009« se poglobimo v obsežno tradicijo religiozne umetnosti našega kontinenta. Bogata baročna dramaturgija združuje vse sloje tedanje družbe, kar poudarja izjemno lastnost krščanstva - odrešenje za vsakogar. S sodelovanjem več kot devetsto ljubiteljskih igralcev, pa kolektivno Odrešenjsko sporočilo prehaja na vsakega slehernika, ki je del pasijonske igre. Tako tudi gledalec preko doživete procesije začuti svoje majhno trpljenje v primerjavi z Odrešenikovim in se zave, da je smiselno, kdaj zreti v temo, kajti čaka nas obljuba večne sreče v svetlobi Raja.

K dogajanju pri sami procesiji nas prepričljivo uvede zgoraj omenjeno delo, kjer nas fotograf Zvone Pelko s svojim spretno posnetim »križevim potom« popelje v skrivnost velikega tedna. S fotografij zrejo obrazi igralcev, ki so se potopili v

ta veliki krščanski misterij, in nas navdajajo z velikim razponom čustev, od strahu, groze, obupa, pa vse do katarze in spoznanja, da je Gospod z nami in da se nam ni treba ničesar bati.

Prav poskuse uprizarjanja te odrešenijske zgodovine pa dovršeno povzame esej profesorja Grdine, ki nam nazorno odpre duri v razvoj dramskega sporočanja. Preko velikih del antične tragedije in komedije nas pripelje do srednjeveškega misterija in baročnega pasijona, ki nas preko svojih eksempljev in nasprotji vzgaja in še pomembneje uvaja v Kristusovo žrtvovanje, s tem pa dopolnjuje brano bogoslužje velikega petka in nam tako še bolj prebudi čute za »mimohod Križanega«.

Ne gre pa prezreti tudi zgodovinskega pregleda Alojzija Pavla Florjančiča, ki daje monografiji še posebno širino, s katero upravičeno pritegne pozornost bralca širom Evrope. Pri branju te »časovnice« se res zavemo, da je tako velikansko delo za ves evropski prostor – hkrati pa ostaja zvesto okolju, iz katerega izhaja – lahko nastalo le pod vplivom Brižinske škofije, s talentom lokalnega kapucinskega izobraženca in velike verske gorečnosti preprostega človeka, ki je s tem presegel okvire ljudskega verovanja in (si) postavil izjemen spomenik, ki je še danes živ izvir navdiha in srečevanja s presežnim.

Posebna pohvala pa gre tudi daljnovidnosti lokalnih oblasti, ki so uvidele, da je to delo ne le zapis narodove bogate duhovne dediščine, temveč tudi zagotovilo, da bodo očiščevalne moči Pasijona deležne še številne generacije Slovencev in Evropejcev.

Podobno pa so pomembnost te tradicije spoznali tudi v Sevilji, kjer so po težki zgodovini 20. stoletja ponovno oživili – čeravno nikoli popolnoma opustili – uprizarjanje pasijona. Tukaj so namreč vsak dan velikega tedna številne procesije, ki imajo vrhunec v četrtek zvečer, oziroma v noči na veliki petek (ta čas se imenuje »Madrugada«). Sam imam zelo žive in ganljive spomine na tisti čas, ko sem bil pred petnajstimi leti tam navzoč.

Za konec pa bi izpostavil še eno prireditev, imenuje se »La Passió d'Esparraguera«, odvija pa se v vasi blizu Montserrat. Pravzaprav gre za neko ljudsko predstavo o Jezusovem življenju, ki se osredotoča na njegovo trpljenje in smrt. Ta stara baročna igra se mi zdi kot ideja in realizacija, precej bolj podobna Škofjeloškemu pasijonu. Zelo zanimivo bi se bilo poglobiti v primerjalni študij povezovanja obeh dram, še ene skupne točke med Slovenijo in Katalonijo, tokrat na umetniškem, gledališkem in verskem področju.

Ljubljana, 2. februarja 2015

Feliu Torra, duhovnik